

PROMOTION OF HUMAN RIGHTS THROUGH SPORT

Victor MANOLACHI¹

¹Associate professor, USEFS Chişinău

Abstract. Sports and major sporting events have a significant potential to contribute substantially to the protection and promotion of human rights. Everyone has the right to enjoy the sport, either as spectator, competitor or player. Respect for human rights must be ensured primarily by central and local public authorities, which have a duty to create conditions of sport development: to establish appropriate policies, promotion, increase the possibilities of integration. At the same time, I think it would be an opportunity to guarantee human rights through sport, to create national, central, a non-governmental body, with ramifications for local and regional coordinating the work of volunteers in this area and that could support or prevent some cases of these rights violation. Also, the means of mass communication should contribute to promote the values acquired through sport activities, thus realizing more educational programs and legislation. Furthermore, the responsible authorities should act to help removing the discrimination based on gender in physical education and sport, action that should be followed by all factors which have an interest for education.

Keywords: *physical activity, people, human rights*

Actuality research. Human rights are inherent and inalienable individual rights of all persons that define the human condition in a civilized society. Participation in sport generates common interests and values and also teaches social skills necessary for democratic citizenship. Sport enriches social and cultural life by bringing together individuals and communities. National or local teams are often multinational or multi-religious, and spectators come from different backgrounds. Thus, sport can help overcome differences and encourage dialogue, removing prejudices, stereotypes, cultural differences, ignorance, intolerance and discrimination.

Beyond the increasing tendency of nowadays to use the phrase "human right" as a whole for all the legal rules that concern the protection of human beings in every circumstance, the phrase "human rights", as individual rights, reflects better the legal status of the human individual of this millennium beginning.

Human rights are, at first, a philosophical concept, a condensation of all that had essentially produced humanist philosophy from antiquity to the present. Man, as a rational being, borne free, as a measure of all things, and never considered as middle end, is the supreme value that should focus the meaning of the politically society organized in the state.

The approach of non-contentious means to promote and protect human rights involves the objectification status, role and powers of the responsible institutions in the field. At this stage of an enlarged Europe, the diversity, as a principle, governs the general concept of human rights but also the ways to solve its violations.

European and international experience shows that it is an incontestable evidence making a phenomena of the national legal framework, practices related, emphasizing at the same time, costs, deadlines, cumbersome procedures frequently appeared as a result of the use of public litigation on the issue of human rights. In this context, the creation, development and / or efficiency of institutional departments or bodies of sport promotion and protection of human rights through non-adversarial means would guarantee consolidating democracy and thus strengthening the rule of law – Republic of Moldova.

The reality shows that there is a clear connection between democracy and good governance, the first being a prerequisite for the exercise extended the concept of good governance. Human rights protection is often included in the concept of good governance [1, 2], which are treated in ways ambiguous or vague, as one of the means required to improve development. But the moral and legal perspective, human rights must be considered as an essential and distinct problem for any state, at any stage of its development.

The purpose of the research is the theoretical reflection of the aspects on the promotion of human rights abuses through sport.

The methods used in the research: analysis and generalization of data sources methodical - scientific; pedagogical observation and monitoring; graphic interpretation.

The importance of major sporting events exceeds the exclusive interest of sports fans. Sports and major sporting events have significant potential to contribute substantially to the protection and promotion of human rights. Ensure full respect for human rights and fostering transparency and responsible behavior are common tasks of sports federations, cities and host countries, and the companies that sponsor such events [2].

Major sports events offer the governments of the host countries the opportunity to take important steps to promote development and human rights. Thus, local and international media has an important role and has

a special responsibility, and journalists, including those in the 28 EU Member States should be given free and unfettered access to the host countries [2,3] .

Sports can be used by governments in host countries, including authoritarian regimes, to improve its image in the world and the personal prestige of their leaders. The following international sports events, among which there is the European Games in Baku, capital of Azerbaijan, is for the European Union an opportunity to express their position on important and delicate issues. World leaders are always invited to the opening ceremonies, which for autocrats, represents an opportunity to legitimize its power and to improve its image in the eyes of local and international public opinion [2].

Also, sport can be considered an essential element of the rights to education and culture. Typically, education has as main objective the full development of human personality, including a sense of dignity, thereby enhancing respect for human rights and fundamental freedoms. Through sport people develop physically and intellectually. Participation in sports activities contributes to the development of self confidence, opportunities for personal realization and respect for others [4].

Sport also provides, especially for people with disabilities, individual development opportunities by organizing sporting events such as the Paralympic Games. Also note that persons with disabilities have the right to special measures, taken in their advantage. In sport, these measures should be combined with a lucid, inclusive and constructive policy. Sport lies certainly an important role, helping them to overcome the handicap, supporting their development, helping to remove any obstacles, not at all negligible, that they encounter in the fight for a normal life.

If it had to refer to children, the Convention on the Child Rights states that the child's education should be directed towards developing the child's personality, talents and abilities of his mental and physical. The Convention also mentions the right to rest and leisure, the right to leisure and creativity stimulation through play, taking into consideration the peculiarities of their age [8].

The right of everyone to participate in cultural life is mentioned in Article 27 of the Universal Declaration of Human Rights and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights [6,7].

So, any kind of sport is undoubtedly an important part of cultural life in any country and for this reason it can be said that every person has the right to enjoy sport, either as spectator, competitor or player.

Though sport is not recognized as a human right, and how its practice is stimulated, it has implications for these rights. In certain circumstances, sport can be used as a means to promote human rights. Participation in sports generates interests and common values, communicating social skills that are necessary for democracy. Also sport encourages social and cultural life that unites people and communities.

Regarding discrimination against women, we highlight that they can practice the so-called "sports for men", for example: football and weightlifting. This encourages, moreover, the elimination of various stereotypical roles of women and differences between men and women. The status of sports personalities involves choosing them as "ambassadors" to promote humanitarian work through informal education [4].

However, human rights can be violated through sport. Doping is probably the most well known form of abuse to health and human dignity. There is also the controversial issues of hormone therapy related to respect human dignity and privacy.

Sports should be considered as an important means of integrating immigrants (without being violated right) in and for leisure without neglecting their cultural background. Through common participation sport can give immigrants the opportunity to come into contact with the indigenous population and thus can help to overcome some of the language and cultural barriers. Also, through bilateral agreements between governments and / or government organizations is recommended to be provided clause on sport for immigrants.

The evolution of society is accompanied by changes in the field of leisure needs, changes that are recognized by sports organizations sometimes too late. We consider that it is good to stimulate their interest taking in account the new trends and the authorities take into account the right to health that it has the population so as to ensure a continuous development of the grounds therefore, designing programs to encourage continuous participation in sport.

In conclusion we can say that for growth through sports, human rights can be promoted, but also violated. In this context, the authorities of our country, and not only, have the obligation to contribute to the promotion human rights through sport realizing:

- advanced studies over the barriers that stop sport practice and contribute to human rights violations;
- studies on the different behavior of the active population in this area and the ways of preventing the very high percentage of sport abandon;
- media coverage of child rights abuse prevention, youth and the elderly people by carrying sports programs;

- to ensure complementarity between leisure and free time with sporting activities;
- monitoring the progress at primary level of informative programs with the theme "Promoting rights through sport" or "Promoting ethical and moral sport values"

BIBLIOGRAPHY

- [1] Marinică E. Promotion and protection of human rights through litigation and ombudsman institutions in relations with the public administration doctoral thesis, 2011 National School of Political Science and Public Administration, Bucharest.
- [2] Marinică E. Promotion and protection of human rights in public administration, Human Rights magazine, no. 2/2008, Bucharest, p. 7 et seq.
- [3] Annual Report of the Secretary-General on the work of the organization.
- [4] <http://www.europarl.europa.eu/sides/get>
- [5] Ceban C., Stela L. international mechanism for protection of human rights, lecture notes, Chisinau, 2013.
- [6] Universal Declaration of Human Rights
- [7] International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, adopted and opened for signature by the United Nations General Assembly on 16 December 1966 by Resolution 2200 A (XXI), effective from January 3, 1976, cf. the provisions of art. 27.
- [8] Convention on the Child Rights

PROMOVAREA DREPTURILOR OMULUI PRIN SPORT

Victor MANOLACHI¹

¹*USEFS Chişinău*

Rezumat. Sportul și marile evenimente sportive dețin un potențial semnificativ de a contribui în mod substanțial la protecția și la promovarea drepturilor omului. Orice persoană are dreptul de a se bucura de sport, fie ca spectator, competitor sau jucător. Respectarea drepturilor omului trebuie asigurată în primul rând de către autoritățile publice centrale și locale, care au datoria să creeze condițiile dezvoltării sportului: stabilirea unor politici corespunzătoare, promovare, creșterea posibilităților de integrare. Totodată, considerăm că ar constitui o oportunitate pentru garantarea drepturilor omului prin sport, de a se crea la nivel național, central, un organism neguvernamental, cu ramificații locale și regionale, care să coordoneze activitatea voluntarilor în acest domeniu și care ar putea sprijini sau preveni anumite situații de încălcare a acestor drepturi. De asemenea, mijloacele de comunicare în masă trebuie să contribuie la promovarea valorilor dobândite prin practicarea activităților sportive, realizând astfel, mai multe programe educative și legislative în domeniu. Mai mult, autoritățile responsabile trebuie să acționeze pentru a ajuta la înlăturarea discriminării în funcție de sex, din educația fizică și sport, acțiune ce ar trebui să fie urmată de toți factorii interesați de educație.

Cuvinet cheie: *activitate fizică, oameni, drepturile oamenilor*

Actualitatea cercetării. Drepturile omului sunt drepturi inerente și inalienabile ale fiecărei persoane, care definesc condiția umană într-o societate civilizată. Participarea la sport generează interese și valori comune și învață deprinderile sociale necesare pentru o cetățenie democratică. Sportul îmbogațește viața socială și culturală prin reunirea unor indivizi și comunități. Echipele naționale sau locale sunt adesea multinaționale sau multireligioase, iar spectatorii vin din medii diferite. Astfel, sportul poate ajuta la depășirea diferențelor și poate încuraja dialogul, înlăturând prejudecățile, stereotipiile, diferențele culturale, ignoranța, intoleranța și discriminarea.

Dincolo de tendința tot mai accentuată astăzi de a se utiliza sintagma „drept uman”, ca ansamblu al tuturor regulilor juridice care au ca obiect protecția ființei umane în orice circumstanță, considerăm că expresia „drepturi ale omului”, ca drepturi subiective, reflectă mai bine statutul juridic al individului uman pentru acest început de mileniu.

Drepturile omului reprezintă, mai întâi, un concept filozofic, o condensare a tot ce a produs ca esență filozofia umanistă din antichitate și până în prezent. Omul, ca ființă rațională, născută liberă, ca măsură a tuturor lucrurilor, considerat ca scop și niciodată ca mijloc, reprezintă valoarea supremă pe care ar trebui să se concentreze tot ce înseamnă scopuri ale societății organizate politic în stat.

Abordarea mijloacelor necontencioase de promovare și protecție a drepturilor omului presupune obiectivarea statutului, a rolului și competențelor instituțiilor responsabile în domeniu. În stadiul actual al unei Europe extinse, diversitatea, ca principiu, guvernează atât conceptul general de drepturi ale omului, cât

și mijloacele de soluționare a încălcării acestora. Experiența europeană și internațională a demonstrat că este o evidență incontestabilă fenomenizarea unui cadru juridic național, a practicilor conexe, reliefând, totodată, costurile, termenele, procedurile greoaie frecvente, apărute ca efect al utilizării mijloacelor contencioase în privința problemei respectării drepturilor omului. În acest context, crearea, dezvoltarea și/sau eficientizarea unor departamente instituționale din domeniul sportului sau organisme de protecție și promovare a drepturilor omului prin mijloace necontencioase ar reprezenta garanția aprofundării democrației și, implicit, a consolidării statului de drept – Republica Moldova.

Realitatea demonstrează că există o conexiune evidentă între democrație și buna administrare, prima fiind o premisă a exercitării extinse a conceptului de bună administrare. Protecția drepturilor omului se găsește adesea inclusă în conceptul bunei guvernări [1, 2], acestea fiind tratate în moduri fie ambigue, fie vagi, ca unul din mijloacele necesare pentru îmbunătățirea dezvoltării. Însă, din perspective morale și legale, drepturile omului trebuie să fie considerate ca problemă esențială și distinctă pentru orice stat, indiferent de stadiul dezvoltării sale.

Scopul cercetării îl constituie reflectarea unor aspecte teoretice cu privire la promovarea sau încălcarea drepturilor omului prin sport.

Metodele utilizate în cercetare: analiza și generalizarea datelor, a surselor metodico – științifice; observația și monitorizarea pedagogică; interpretarea grafică.

Importanța marilor evenimente sportive - și a sportului în general - depășește interesul exclusiv al fanilor sportului. Sportul și marile evenimente sportive dețin un potențial semnificativ de a contribui în mod substanțial la protecția și la promovarea drepturilor omului. Garantarea respectării depline a drepturilor omului, precum și încurajarea transparenței și a unui comportament responsabil sunt sarcini comune ale federațiilor sportive, ale orașelor și țărilor gazdă, dar și ale societăților care sponsorizează astfel de evenimente [2].

Marile evenimente sportive oferă guvernelor din țările gazdă ocazia de a lua măsuri importante pentru promovarea dezvoltării și a drepturilor omului. Astfel, mass-media locală și internațională are un rol important și deține o responsabilitate aparte, iar jurnaliștilor, inclusiv celor din cele 28 de state membre ale UE, ar trebui să li se ofere acces liber și nestingherit la țările gazdă [2,3].

Evenimentele sportive pot fi folosite de guvernele din țările gazdă, inclusiv de regimurile autoritare, pentru a-și îmbunătăți imaginea la nivel mondial și prestigiul personal al liderilor lor. Următoarele evenimente sportive internaționale, printre care se află și Jocurile Europene de la Baku, capitala Azerbaidjanului, reprezintă pentru Uniunea Europeană un prilej de a-și exprima poziția în chestiuni importante și delicate. Liderii mondiali sunt invitați întotdeauna la ceremoniile de deschidere, fapt care, pentru autocrați, reprezintă o oportunitate de a-și legitima puterea și de a-și îmbunătăți imaginea în ochii opiniei publice locale și internaționale [2].

De asemenea, sportul poate fi considerat un element esențial al drepturilor la educație și cultură. De regulă, educația are ca obiectiv principal dezvoltarea completă a personalității umane, inclusiv și a sentimentului de demnitate, consolidând prin aceasta respectul pentru drepturile omului și libertățile fundamentale. Prin sport oamenii se dezvoltă fizic și intelectual. Participarea la activități sportive contribuie esențial la dezvoltarea încrederii de sine, oferă oportunități pentru realizarea personală și respect pentru cei din jur [4].

Totodată, sportul oferă, în special pentru oamenii cu dizabilități, oportunități de dezvoltare individuală prin organizarea unor evenimente sportive, precum Jocurile Paralimpice. De asemenea, menționăm că persoanele cu dizabilități au dreptul la măsuri deosebite, luate în avantajul lor. În domeniul sportului, aceste măsuri trebuie combinate cu o politică lucidă, incluzivă și constructivă. Sportului îi revine, cu siguranță, un rol important, el ajutându-i să-și depășească handicapul, favorizându-le dezvoltarea, contribuind la îndepărtarea obstacolelor, de loc negliabile, de care aceștia se lovesc în lupta pentru o viață normală.

Dacă ar fi să ne referim la copii, *Convenția cu privire la Drepturile Copiilor* menționează că educația copilului trebuie să fie orientată către dezvoltarea personalității copilului, a talentului și abilităților sale mentale și fizice. De asemenea, Convenția menționează și *dreptul la odihnă și timp liber, dreptul la activități recreative și stimularea creativității prin joc*, cu luarea în considerație a particularităților de vârste ale acestora [8].

Dreptul tuturor de a participa la viața culturală este menționat în articolul 27 al Declarației Universale a Drepturilor Omului și în Pactul Internațional cu privire la Drepturile economice, sociale și culturale [6,7].

Astfel, Sportul de orice fel este fără îndoială o parte importantă a vieții culturale din orice țară și pentru acest motiv se poate afirma că orice persoană are dreptul de a se bucura de sport, fie ca spectator, competitor sau jucător.

Deși, sportul nu este recunoscut ca un drept al omului, practicarea acestuia și modalitatea în care este stimulat, prezintă implicații pentru aceste drepturi. În anumite circumstanțe, sportul poate fi utilizat ca un mijloc în promovarea drepturilor omului. Participarea la sporturi generează interese și valori comune, comunicând aptitudini sociale care sunt necesare pentru democrație. Totodată sportul încurajează viața socială și culturală prin faptul că unește persoane și comunități.

Cu privire la discriminarea femeilor, putem evidenția faptul că acestea pot practica așa-zisele „sporturi destinate bărbaților”, cum ar fi de exemplu: fotbalul sau ridicarea greutăților. Acest fapt, încurajează, de altfel, eliminarea diferitelor stereotipi cu privire la rolurile femeilor și la diferențele dintre bărbați și femei. Statutul personalităților sportive presupune alegerea lor ca „ambasadori” pentru promovarea activităților umanitare prin educație informal [4].

Cu toate acestea, drepturile omului pot fi și încălcate prin sport. Dopajul este probabil cea mai binecunoscută formă de abuz la adresa sănătății și demnității umane. Există de asemenea, problemele controversate ale tratamentului cu hormoni și care au legătură cu respectul, demnitatea umană și dreptul la intimitate.

Sportul trebuie să fie considerat ca un important mijloc de integrare al imigranților (fără a le fi încălcat acest drept) în și pentru petrecerea timpului liber și fără a li se neglija pregătirea culturală. Prin participarea comună, sportul le poate da imigranților ocazia de a intra în contact cu populația indigenă și îi poate ajuta astfel să depășească o parte din barierele lingvistice și culturale. De asemenea, prin acordurile bilaterale dintre guverne și/sau organizații guvernamentale recomandăm să fie prevăzute clauze privind sportul pentru imigranți.

Evoluția societății este însoțită de modificări ale necesităților din domeniul petrecerii timpului liber, modificări pe care organizațiile sportive le recunosc uneori cu întârziere. Considerăm, că este bine să li se stimuleze interesul de a lua în calcul noile tendințe, iar autoritățile să țină cont de dreptul la sănătate pe care-l are populația, astfel încât să asigure o dezvoltare continuă a motivațiilor acesteia, conceperea unor programe care să favorizeze participarea continuă la activități sportive.

Concluzionând putem afirma că pentru o creștere prin sport, drepturile omului pot fi promovate, dar și încălcate. În acest context, autorităților din țara noastră, și nu numai le revine obligația de a contribui la promovarea drepturilor omului prin sport realizând:

- studii aprofundate asupra obstacolelor care împiedică practicarea sportului și care contribuie la încălcarea drepturilor omului;
- studii referitoare la comportamentul diferit al populației active în acest domeniu și la mijloacele de remediere a procentului de abandon foarte ridicat, la activități sportive;
- mediatizarea prevenirii încălcării drepturilor copiilor, tinerilor și a celor vârstnici prin desfășurarea unor programe sportive;
- asigurarea unei complementarități între activitățile de agrement și de timp liber, cu activități de competiții sportive;
- monitorizarea desfășurării la nivelul claselor primare a unor programe informative având ca tematici „Promovarea respectării drepturilor prin sport” sau „Promovarea valorilor etice și morale ale sportului.”

BIBLIOGRAFIE

- [1] Marinică E. Promotion and protection of human rights through litigation and ombudsman institutions in relations with the public administration doctoral thesis, 2011 National School of Political Science and Public Administration, Bucharest.
- [2] Marinică E. Promotion and protection of human rights in public administration, Human Rights magazine, no. 2/2008, Bucharest, p. 7 et seq.
- [3] Annual Report of the Secretary-General on the work of the organization.
- [4] <http://www.europarl.europa.eu/sides/get>
- [5] Ceban C., Stela L. international mechanism for protection of human rights, lecture notes, Chisinau, 2013.
- [6] Universal Declaration of Human Rights
- [7] International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, adopted and opened for signature by the United Nations General Assembly on 16 December 1966 by Resolution 2200 A (XXI), effective from January 3, 1976, cf. the provisions of art. 27.
- [8] Convention on the Child Rights